

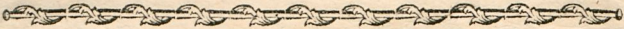

St
4

1777
26

FACULTATIS MEDICAE
IN ACADEMIA WITTENBERGENSI
SENIOR ET H. T. DECANVS
GEORGIVS AVGVSTVS
LANGGVTH D
PATHOL. ET CHIRVRG. P. P. O
P ANEGYRIN MEDICAM
A. D. XXV. IVLII CIDIÖCCLXXVII
H. L. Q. C
H A B E N D A M
I N D I C I T
P R A E M I S S A
D E
O R T V P I S C I V M A B S Q V E N V P T I I S
P V L C H R E F A B V L A R I
C O M M E N T A T I O N E P R I O R E

Nisi conspicuae cuiusdam vilitatis, non iniucundae tamen repetitionis, gratia, paucula quaedam de hoc vltimae antiquitatis monumento, tanquam in quam promulscidem, aut mensam potius breuem ac secundam, apponere, satietati lectorum medicaturis, licebit. Equidem feminibus plantarum victuque vegetabili, inter alia, vitam propagamus; quid veteri vero, quo minus cum eo, quod proficit, subinde etiam, quod delectet, quod iucundam vitam faciat, coniungamus. Ipsa quoque seueritas, recte sapiente PLINIO, condienda est.

Prima illius, absonae et a natura abhorrentis, opinionis, quam generationem aequiuocam scholarum consuetudo vocat, vestigia quaerentes, viam praecunte DIODORO SICULO^{a)}, ad Aegyptios deducimur. Praedicabant se isti quondam populi *ἄνθρωποι*, ex tellure ortos, credebantque adeo, in Aegypto primum prodiiisse genus humanum. Illa igitur vetustissima opinio, quod terra sub initium fuerit *πηλώδης καὶ παντελής ἀπαλά*, lutosa, scilicet, omninoque tenera ac mollis, ab igne vero solari concreuerit, eiusdemque superficie, a calore in fermentationem, *Ζύμωσις*, acta, apparuerit omne genus animalium; de nullis adeo gentibus vero similius, quam de Aegyptiis, poterit intelligi. Aegyptiorum enim Nilus, quod RÜDIGERVS, in sua emendatae Physices historia^{b)} opportune suggerit, quam post inundationem ex luto, seu bolo relicta, et solis calore veluti impraegnata, tam miraculoso spectaculo producere credebatur mures, ut aliqui eorum, quoad pectus et anteriora formati, et motum sortiti, quoad reliquum corpus informes, et lutei adhuc, conspecti fuerint; facile eorum Philosophi eo deuenire potuerunt, ut statuerent, ex terra et coelo, quippe a cuius

^{a)} *Bibl. Histor.* I. 13.

^{b)} *Phys. Diu.* p. 4. conf. BRUCKERVS, *Hist. Philos.* Tom. I. p. 302. sqq.

ius sole illa impraegnatio boli facta fuerat, gigni animalia; et, cum haec reliquis corporibus sint nobiliora, etiam vegetabilia et mineralia inde connasci. Quae quidem OVIDIVS, ^{bb)} pro ingenii sui acumine, vbertate et elegantia, viuis tanquam coloribus picta, oculis nostris sic subiicit:

Caetera diuersis tellus animalia formis

Sponte sua peperit. — — —

Sic, ubi deseruit madidos septem fluus agros

Nilus, et antiquo sua flumina reddidit alueo,

Aethereoque recens exarsit fidere limus;

Phrygia cultores, versis animalia glebis

Inueniunt, et in his quaedam, modo coepta sub ipsum

Nascendi spatium; quaedam imperfecta, suisque

Trunca vident numeris (membris): et eodem in corpore saepe

Altera pars viuut; rudis est pars altera tellus. cet.

Respicit hos populos ARISTOTELES ^{c)}, de generatione differens animalium, tanquam de causa eorum genuina atque vniuoca exponeret: Generationis principia, vt retulimus, illa quis potissimum statuerit, marem et feminam; marem namque id animal dicimus, quod in alio gignit; feminam, quod in se ipso: quam ob rem in vniuerso quoque naturam terrae, quasi feminam matremque, statuunt; coelum autem et solem, et reliqua generis eiusdem, nomine genitoris patrisque appellant. Quocum ad verba prorsus consentiunt, quae, cum nonnullis aliis, huc commode referendis, de causa hac aequiuoca, in primisque de origine generis humani, LVCRETIVS ^{d)} cecinit:

Quare etiam atque etiam maternum nomen adepta

Terra tenet merito, quoniam genus ipsa creauit

Humanum, atque Animal prope certo tempore sudit

Omne, quod in magnis bacchatur montibus passim,

Aerisque simul Volucris variantibus formis.

a 2

Acce-

bb) Metam. I. 416.

c) lib. I. c. 2.

d) de Rev. Nat. lib. V. v. 819.

Accedit his, et quoddam quasi pondus addit, ipsum deinceps THALETEM, cui Sacerdotes Aegyptii omnes fontes sapientiae aperuisse dicuntur, quique scholam postea condidit Ionicam, et de rebus naturalibus, secundum CICERONEM ^{e)} primus quaesivit, sua in κοσμογονία a praeceptoribus suis parum recessisse, dum, cum Phoenicibus, Orpheo, Brachmanibus, ^{f)} ex fluido potius, quam ex solido, progressum naturae asseruit, quodque mox laudati CICERONIS, ex HERODOTO probabiliter, est, aquam dixit esse omnium rerum initium; ex quo scilicet, tanquam materia, existant, et in quod postremo resolvantur. ^{g)}

Quod naturalis Philosophiae principium, ab ipso HOMERO atque HESIO DO, secundum IVSTINVM MARTYREM atque PLVTARCHVM, mutuatum, tantoque consensu exceptum, vt vix a quoquam negatum fuisse conitet, ex parte quidem admittit, et latius propagavit ANAXIMANDER, popularis, discipulus, sodalis etiam, Thaletis, animalia, perhibens, prima in humore, ἐν ὑγρῷ, nata, corticibus spinosis munita fuisse, ad ultiora vero facta ad siccitatem magis descivisse, ruptoque cortice non multum temporis superuixisse. Quae quidem, nimium ornata, eius opinio, etsi iam plus satis horrida atque spinosa est: multo tamen tolerabilior adparet, quam monstrosus ille, ex aquoso eius cerebro effusus, abortus, qui vti que suum mox in principium resolui debuisset; siquidem PLVTARCHO, quod nemo vniquam fecit, fides neganda non sit. Arrige aures, Lector, vt quoque cognoscas, quae sit natalis origo nostra: Homines, docuit ille, prius in piscium ventribus genitos, ibique nutritos, fuisse; donec vires acquirerent maiores, idoneique fierent, qui suis prospicere necessitatibus possent, exclusos fuisse atque terra positos. Quo ruitis!

Equi-

e) de *Divinat.* I. 10. f) RÜDIGERVS, loc. cit. g) conf. BRVCKERVS, loc. cit. p. 465 sqq.

Equidem sunt, qui PYTHAGORAM apud ANAXIMANDRUM naturalia commentatum referant; ex ista tamen causa, commentoque, PYTHAGORAE persona indignissimo, nemo praeceptum eius, quo discipulis maxime esu piscium interdixit, facile deduxerit. Veram causam ipse non aperuit; longe tamen vero similior vniuersalis illa est, quam, rationi τῆς μετεμψυχίσεως consentaneam, ipsi IAMBlichVS tribuit: Animam, scilicet humanam, in ea saltem animalia non ingredi, quae mactare fas sit; ideoque ex immolabilibus ea sola comedenda, quae pro victimis caedere liceat; a ceteris omnibus abstinentum; quam causam tamen SENECA nimium ornasse, latiusque extendisse, videtur, PYTHAGORAE, aens, ex praecepto etiam a venatione discipulos fuisse prohibitos: omnium enim inter omnia cognationem esse, et aliorum commercium in alias atque alias formas transeuntium: nullam animam interire, nec cessare quidem, nisi tempore exiguo, dum in aliud corpus transfundatur: interim sceleris hominibus ac parricidii metum fecisse, quum possint in parentis animam inscii incurrere, et ferro morsuque violare, in quo cognatus aliquis spiritus hospitaretur. Quasi vero non pro maiori tum habendum esset beneficio, spiritum quem cognatum ex compedibus carcerisque squalore in pristinam libertatem ac dignitatem recuperare, quam vltius compeditum detinere, donec forsan ab aliis animalibus, ferisque ac belluis, dentibus morsuque violetur, ac ompibus dilaniatus membris, vindicetur.

Vnum adhuc ex schola Ionica ARCHELAVM, ANAXAGORAE discipulum ac successorem, iisdem rerum naturalium principiis innutritum, nec in hoc quoque dogmate a scholae suae placitis recedentem, in scenam produxisse iuuabit. Gigni, ille docuit, animalia ex terrae calore, quae limum, lacti simillimum, velut escam, eliquauerit; sic et homines natos. Breuiter haec

a 3

LAER-

h) *Epist.* 108. conf. *Brucker.* I. c. p. 1036.

LAERTIVS; plenius exponit PSEUDO ORIGENES: calefacta primum terra; in particulari sede, vbi calidum et frigidum commiscebantur, copiosa inter se dissimilium, sed omnium eodem ventium victu, coenoque nutritorum, animalia, simul apparuisse turbam aliorum quoque animalium: eam brevis temporis fuisse turbam: mox ex se inuicem ipsis quoque progeniem excitatam esse; discretos a ceteris homines. ¹⁾ Habes hic, quod in primis notandum, contraria, iuxta se posita; causam primam, aequiuocam, effectum sibi dissimilem, et causam deinceps vniuocam, effectum sibi similem, producentem, aequiuoca posteriorem, exque ea adeo oriundam.

Ecce vero, quam pulchram in fabulam haec LVCRETIVS ²⁾ conuerterit, inter alia eiusdem generis sic canens:

*Principio genus Alituum, variaequae Volucres,
Oua relinquebant, exclusae tempore verno:
Folliculos ut nunc teretes aestate Cicadae
Linguunt, sponte sua victum vitamque petentes.
Tum tibi terra dedit primum mortalia sacra:
Multus enim Calor, atque Humor, superabat in aruis.
Hinc vbi quaeque loci regio opportuna dabatur,
Crescebant uteri terrae, radicibus apti;
Quos vbi tempore maturo patefecerat aetas,
Infantem fugiens humorem, aurasque petissens,
Conuertebat ibi Natura foramina terrae,
Et succum venis cogebat fundere apertis,
Consimilem lactis: sicut nunc Femina quaeque,
Quum peperit, dulci repletur lacte, quod omnis
Impetus in mammas conuertitur ille alimenti.
Terra cibum pueris, vestem Vapor, Herba cubile,
Praebebatur multa et molli lanugine abundans.*

Supereff,

¹⁾ vide sis mox laudatum BRVCKERVM, L. c. p. 520. ²⁾ de Rer. nat. V. 799.

Supereſt, vt oſtendamus, ARISTOTELEM quoque, ſummum illum Philoſophum, licet a Praeceptore et omnibus, qui ante eum floruerunt, Philoſophis ſecedendum ſibi putauerit, hac tamen in cauſa, vt ſupra iam animaduerſum, ab iisdem non reſeſſiſſe, cauſasque adeo veras et genuinas, quas vniuocas dicimus, nouiſſe ac conſtituiſſe, aequiuocas autem tanquam in ſubſidium, admiſſiſſe, eaſdemque per obſeruaciones confirmare ſategiſſe. Vniuocam cauſam, vt in reliquis animalibus, ſic in piſcibus praefertim et aquatilibus, agnoſcit, et non modo omne genus piſcium ouiparum eſſe, tanquam certiffimum, conſtituit, ſed addit etiam, finem tamen, ſiue perfectionem, nullum recipere ouum eorum piſcium, qui ſexu maris et feminae diſtinguantur, et per coitum generent, niſi mas ſuum ſemen aſpergat, et ſic porro; totum enim capitulum, quo haec exponit, ad hunc locum pertinet. Eodem enim modo vtriuſque ſexus partes genitales, vteros, meatus, oua, lactes, coitus diuerſos, opportunum generationis tempus, atque id genus alia, per experimenta et obſeruaciones confirmata, adducit. Ex altera tamen parte, cauſas aequiuocas, quas vetuſtiſſimi quique populi, ſeſtaeque Ionicae primores, commenti ſunt, ſuo ex animo dimittere, non modo non potuit, quin potius hoc, plus quam poeticum, figmentum ac commentum nouis ſe exemplis, ex limo et putredine natorum, corroborari ſibi viſus eſt. Generantur autem, inquit, ^{l)} et in humido, cum animalia, tum plantae, quoniam in terra eſt humidum, in aqua ſpiritus, et in vniuerſo calor aliquis animae; vt adeo omnia animae quodam modo ſint plena: *ὡς τρέπον τινα πάντα ψυχῆς εἶναι πλήρη.* Addit alio loco ^{m)} puretorem, tanquam cauſam ſociam, quodque conſequitur, aequiuocam: Generationi corporum, perfecte mixtorum, opponitur putrefactio, cui obnoxia ſunt omnia, excepto igne; ex putridis animantia producuntur, calore naturali adiuuante.

l) de Gener. An. III. 11. m) Hiſt. An. VI. 15.

uante. Tandem et vtramque causam coniungit, et Apuarum exemplo confirmat: Pisces maxima quidem ex parte ouo gignuntur: sed sunt quoque, qui et limo et arena proueniunt, etiam ex iis generibus, quae per coitum, et oui primordia, generentur. Verum genus quoddam eorum est, quod non coitu, sed ex limo arenaue, enascatur. Quae autem nec ouum nec animal pariant, iis ortus, vel ex limo, vel ex arena, et, per summa facta, putredine, agitur; qualis etiam *Apuae* origo, spuma nuncupata, ex terra arenosa consistit. Quod quidem *Apuae* genus nec incrementum capit, nec prolem affert, et temporis longioris spatio perit, sed denuo nascitur. Oritur pisciculus hic in spuma, ἐν τῷ αἰφελῷ, vnde nomen spumae, αἰφελῷ, accepit.

Quae secum pugnantia quo modo sic conciliari possint, vt tantum virum non dedeant, id quidem nostrarum nunc non est partium; dici tamen vix satis potest, quantam fidem summi Philosophi auctoritas sibi inuenerit, perque tot secula integram, tantum non vbique, conseruauerit. Breuitatis studiosi non nullos tantum, ex innumeris doctrinae Aristotelicae alumnis veluti, ac sectatoribus, in medium producere possumus. Confidenter, vt solet, scribit PLINIVSⁿ⁾, Apuam nostri, Aphyen Graeci, vocant, quoniam is pisciculus e pluuia nascitur. AEIIANVS^{o)} ipsius ore Aristotelis miram hanc Apuarum historiam repetit: Apuae pisces ex se nec procreant, nec procreantur, sed e limo enascuntur. cet. ATHENAEVS denique, nec *Purpuras* quidem, asserit, ex *Melicera*, quam faciunt, procreari, sed, quem ad modum reliqua testacea, e limo ac putredine. Alio loco^{p)} NICOLAVM DAMASCENVM, Peripatericum, loquentem refert: multis quoque in locis piscibus Deum pluuisse, non ignoro; et PHANIAM, etiam Peripatericum, de iis, qui apud *Erethios* περὶ τὰ νεῖς fuerint, tradentem, in *Chersoneso* piscium imbrem

n) H. N. XXXI. 8. o) *Deipnos.* II. 22. p) *Idem,* VIII. 2.

imbrem toto triduo cecidisse. De reliquis, recentioribus etiam, assentatoribus, nunc tacendum est. Plura propediem.

Nae ortus iste piscium absque nuptiis, per se, iam pulchre fabularis est! Est utique. Sed quam aequam, quam opportunam saepe, Poetis fecit, quidlibet audendi, fingendi, fabulandique, ansam atque potestatem! Vnum in praesenti adpellamus OVIDIUM. Omnis eius Metamorphosis his caussis aequiuocis, suos fere natales debet; nec aliae quam plurimae, lepidissimae, eius fabulae, nisi ex hac nostra fabula, orae sunt. Venerem, Deam, ex spuma maris natam, quis non recordatur! Commodè Phaoni suo Sappho, voto nihil proficiente, hunc ortum in mentem reuocat^{q)}:

Solue ratem: Venus, orta mari, mare praesfet eunti!

quem natalem: Deae locum deinceps fastis etiam suis inscripsit^{r)}:

Sed Veneris mensem, Graio sermone notatum,

Auguror: a spumis est Dea dicta maris.

Quem ad modum vero in Chersoneso pisciculis, sic in faucibus Graeciae fungis, quondam pluuisse memorat^{s)}:

Tandem vipereis Ephyren Pirenida pennis

Contigit. hic aevo veteres mortalia primo

Corpora vulgarunt, pluuiatibus edita fungis.

Sed nulla omnium fabularum ad similitudinem nostrae tam prope accedit, tam pulchre efficta est, quam humo natus, effictusque a Prometheo, primus mortalium^{t)}:

Sanctius his animal, mentisque capacius altae

Deerat adhuc, et quod dominari in caetera posset.

Natus homo est, siue hunc diuino semine fecit,

Ille opifex rerum, mundi melioris origo;

Siue recens tellus, seductaque nuper ab alto

Aethere, cognati retinebat semina coeli;

Quam

q) Epp. XV. 213. r) Faestor. IV. 61. Auguratur sc. ex HESIODO, D. G. 195.
s) Metam. VII. 391. t) Metam. I. 76.

*Quam satus Iapeto, mistam fluuijalibus undis,
 Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.
 Pronaque quum spectent animalia caetera terram;
 Os homini sublime dedit, coelumque tueri
 Iussit, et erectos ad sidera tollere vultus.
 Sic, modo quae fuerat rudis, et sine imagine, tellus,
 Induit ignotas hominum conuersa figuras.*

Ex bene multis, eadem elegantia contextis, parique iucunditate conditis veluti, inprimis Fabulae illae, de Deucalione, de Cadmo, deque Iafone, ex lapidibus seu ossibus magnae parentis, telluris, ex viperinis serpentinisque fatis dentibus, nouam hominum progeniem, populi incrementa futuri, miraculo stupendo suscipientibus, sane dignae essent, quae ad locum nostrum ornandum illustrandumque, adhuc apponerentur: sed fabulas has omnes, omnemque nostrum, piscium absque nuptiis pulchre fabularem, ortum, abortumque, cum causis suis aequiuocis, paullisper dimittamus atque ad res ferias faciendasque veniamus.

Eiusmodi res sobrias ac seueras proponit nobis *Dissertatio Inauguralis*, in praesenti a nobis indicanda, et L. B. laudanda ac commendanda, quam defendendam in se suscepit,

Vir nobilissimus atque doctissimus,
MICHAELIS TRAVGOTT GRAEFIVS,
Medicinae Candidatus Dignissimus.

Quis vero ille et qualis sit, quasque studiorum rationes sit sequutus, ipse suis Tibi, L. B. verbis enarret, aequum iustumque est:

Ego, Michael Traugott Graefe, natus sum Budissae, Superioris Lusatae vrbe celebri, anno huius seculi XLVI. die n. Aprilis, honestis pūisque parentibus, nimirum patre, Godofredo Graefio, solerti opifice,

fice, quo tamen primis aetatis diebus orbatum sum, et matre, Maria Iuliana, nata Schochia, quae post obitum patris mei per undecim annos in viduitate vixit; durante hoc tempore opificium per Ioannem Samuelem Rosbadium continuauit; tandem ad vota secunda transiit et cum eo nuptias celebrauit. Sub eorum cura religionis et literarum fundamenta partim in scholis urbis patriae, partim sub instructione B. Graefii, eiusdem loci Catechetae, ieci, praeterea fideli institutione domestica B. Langneri ac Fabri usus sum. Post haec in disciplinam chirurgi, Scheurlini, ad oppidulum Moenobernhemiam, in Marchionatu Onoldino prope Kitzingam, situm, datus sum. Sed amore literarum incensus, sedulo his per tres annos operam nauauit, neque ad altiora, ducibus Stadlero ac Schochio, Auunculo meo, rite praeparauit. Hinc anno LXVI. Giesam me contuli, praelectiones medicas et chirurgicas frequentaturus; et anno LXVIII. mense Iulio, a Rectore Magnifico, B. Ioanne Stephano Müllero, ciuibus academicis adscriptus sum; a quo tempore arti salutari addiscendae totum me tradidi. Itaque Exper: Nebelii praelectiones Anatomicas, Physiologicas, Chirurgicas frequentare incepti, eundemque in Pharmacia, materia medica et dissicandis cadaueribus ducentum fidelissimum expertus sum. Philosophiae vniuersae elementa ab Illustr. Boehmero accepi. In arte Obstetricia, Anatome, Pathologia ac Medicina Forensi, Doctorem habui peritissimum Alesfeldium. Ab Illustr. Baumero in Physiologia, Chirurgia, Chemia, Geographia subterranea, doctissime fidelissimeque instructus sum; eiusque Tractationem de morbis venericis audiui. Celeberrimus ac Illustr. Cartheuserus mihi Physicam, experimentis illustratam, Materiam medicam, Therapiam, Artem praescribendi formulas, et Collegium praelectricum pari ratione exposuit. Botanicam etiam rem excolui, praecunte Clarissimo Cartheusero, eius in excursionibus Botanicis comes. Sed propter rem angustam relicta anno LXIX. Academia ad cognatos meos in Franconia me recipere coactus sum; paulo post Seidtsbergam prope Gorlicium me contuli, atque ad hoc usque tempus, Illustrissimum atque Excellentissimum. Ioannem Georgium Fridericum ab Eintiedel, Sacr. Rom. Imper. Comitem, Dominum ac Maecenatam Indulgentissimum experior. In eo nunc constitutus, ut, praestitis praestandis omnibus, ad Summos in Arte Salutari Honores modeste aspirare mihi liceat, L. B. decenter rogo, ut huic meo instituto benigne faueat.

Atque huic Solemnitati Medicae ab Ordine nostro Medico dies XXV. Iulii, dictus est, quo voti sui compos reddetur Candidatus noster, habita ante, Praefide, Excellentissimo D. Georgio Rudolpho Boehmero, Anatom. et Botan. P. P. O. Collega ac Fautore nostro honoratissimo, Disputatione Inaugurali, de *Spermatologiae vegetabilis Part. I. de seminum existentia et usu*, loco scilicet, horisque, ante et post meridiem, consuetis. Vos, igitur, *Rektor Academiae Magnifice, Patres Conscripti, utriusque Rei publicae Proceres Gravissimi, Generosissimi ac Nobilissimi Ciues ac Commilitones, Vos* singulos, Fautores et Amicos nostros, qua decet obseruantia atque humanitate rogamus, vt frequentes ac benigni adesse nobis, et Panegyrim nostram, auctoritate, gloria et virtute, Vestra splendidiorem reddere haud grauatim velitis.

P. P. Dom. VIII. p. F. Trin. A. S. R. CIOIOCCCLXXVII.

VITENBERGAE
LITTERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRII
ACADEMIAE A TYPIS

ULB Halle

3

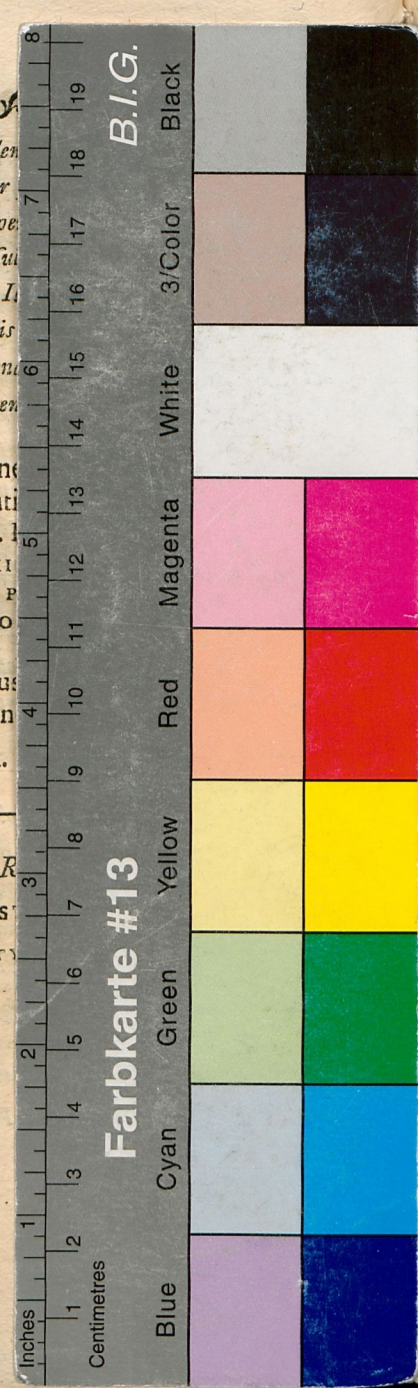
002 265 427

(f) Sb.

FACULTATIS MEDICAE
IN ACADEMIA WITTENBERGENSI
SENIOR ET H. T. DECANVS
GEORGIUS AVGVSTVS
LANGGVTH D

PATHOL. ET CHIRVRG. P. P. O
PANEGYRIN MEDICAM

A. D. XXV. IVLII CIOIOCLXXVII

H. L. Q. C

HABENDAM

INDICIT

PRAEMISSA

DE

ORTV PISCIVM ABSQVE NVPTIIS
PVLCHRE FABVLARI
COMMENTATIONE PRIORE

Def

*7777
26*

4

